

ΟΔΗΓΙΕΣ ΠΟΙΟΤΗΤΑΣ

ΑΞΙΟΠΟΙΗΣΗ ΤΩΝ ΑΡΧΕΓΟΝΩΝ ΚΑΛΛΙΕΡΓΗΤΙΚΩΝ ΤΕΧΝΙΚΩΝ ΣΤΗΝ ΑΝΘΕΚΤΙΚΗ ΚΑΙ ΒΙΩΣΙΜΗ
ΓΕΩΡΓΙΑ 612501-ΕΡΡ-1-2019-1-ΙΤ-ΕΡΡΚΑ2-ΚΑ

ΑΞΙΟΠΟΙΗΣΗ ΤΩΝ ΑΡΧΕΓΟΝΩΝ ΚΑΛΛΙΕΡΓΗΤΙΚΩΝ ΤΕΧΝΙΚΩΝ ΣΤΗΝ ΑΝΘΕΚΤΙΚΗ ΚΑΙ ΒΙΩΣΙΜΗ ΓΕΩΡΓΙΑ

612501-EPP-1-2019-1-IT-EPPKA2-KA

VALOR- ΟΔΗΓΙΕΣ ΠΟΙΟΤΗΤΑΣ. σύντομη έκδοση

Universitatea
Ștefan cel Mare
Suceava

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

VALOR

ΑΞΙΟΠΟΙΗΣΗ ΤΩΝ ΑΡΧΕΓΟΝΩΝ ΚΑΛΛΙΕΡΓΗΤΙΚΩΝ ΤΕΧΝΙΚΩΝ ΣΤΗΝ ΑΝΘΕΚΤΙΚΗ ΚΑΙ ΒΙΩΣΙΜΗ ΓΕΩΡΓΙΑ

ΣΥΓΓΡΑΦΙΚΗ ΟΜΑΔΑ

Συγγραφείς:

USV - UNIVERSITY ȘTEFAN CEL MARE OF SUCEAVA (ΡΟΥΜΑΝΙΑ): Marian Dragoi, Ana-Maria Cozgarea, Constantin Filote

Συν-συγγραφείς:

PNGSL - ENTE PARCO NAZ. DEL GRAN SASSO E MONTI DELLA LAGA (ΙΤΑΛΙΑ): Elena Curcetti, Giorgio Davini

ONPMA - FOREAS DIAXEIRISIS ETHNIKOU DRUMOU OLYMBOU (ΕΛΛΑΔΑ): Antonios Mazaris, Triantafillos Bitos

NSWMN - NATURPARK SCHWARZWALD MITTE/NORD E.V. (ΓΕΡΜΑΝΙΑ): Bianca Brosch, Yvonne Flesch

UTH - PANEPISTIMIO THESSALIAS (ΕΛΛΑΔΑ): Charalampos Samantzis, Eleni Vezali, Dimitra Printziou, Anna Boumpouzioti, Katerina Drachaliva

MAKRO- MAKRO YONETIM GELISTIRME DANISMANLIK LTD. STI. (ΤΟΥΡΚΙΑ): Dogan Incesulu, İpek İncesulu

CTFC - CONSORCI CENTRE DE CIENCIA I TECNOLOGIA FORESTAL DE CATALUNYA (ΙΣΠΑΝΙΑ): Rosa M. Ricart, Carles Lorca, Arnau Picó

SYNTHESIS - SYNTHESIS CENTER FOR RESEARCH AND EDUCATION LTD. (ΚΥΠΡΟΣ): Maria Georgiou

INTEGRA - INTEGRA FILDER E.V. (ΓΕΡΜΑΝΙΑ): Martin Kilgus, Andrea Jelic

Γραφικά: University Ștefan cel Mare (Ρουμανία)

Η παρούσα έκθεση περιλαμβάνει:

- την Ανάλυση των Ερωτηματολογίων που απάντησαν οι Ειδικοί στον τομέα της Γεωργίας κάθε χώρας
- την Ανάλυση της έρευνας στις Καλές Πρακτικές στην Ανθεκτική και Βιώσιμη Γεωργία

Δημιουργήθηκε από: University Ștefan cel Mare (USV), VALOR Consortium © 2020

Όλο το υλικό προστατεύεται από πνευματικά δικαιώματα υπό την άδεια Creative Commons CC BY-NC-ND.

Η υποστήριξη της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για την παραγωγή αυτής της έκδοσης δεν αποτελεί έγκριση του περιεχομένου της, το οποίο αντικατοπτρίζει μόνο τις απόψεις των συγγραφέων της και η Επιτροπή δε μπορεί να θεωρηθεί υπεύθυνη για οποιαδήποτε χρήση των πληροφοριών που περιέχονται σε αυτήν.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

1. ΕΙΣΑΓΩΓΗ	4
2. ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗΣ	5
2.2 Ποιοτικές προδιαγραφές εκπαίδευσης.....	13
3. ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ ΤΟΥ ΟΔΗΓΟΥ ΠΟΙΟΤΗΤΑΣ VALOR	16
3.1. Μαθησιακοί Στόχοι	16
3.2. Περιεχόμενα εκπαίδευσης.....	18
3.3. Στρατηγικές μάθησης.....	25
3.4. Σύστημα Αξιολόγησης	26
4. ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ ΚΑΙ ΣΥΣΤΑΣΕΙΣ.....	29
4.1. Πως περιγράφουν οι Ευρωπαίοι Ειδικοί το προφίλ του σύγχρονου αγρότη και τις ανάγκες του	29
4.2 Αγρο-οικολογία και Σύγχρονες Προκλήσεις στην Ευρώπη	34
5. Βιβλιογραφικές αναφορές	38
6. Λεξικό Όρων	39

1. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Όλα τα χερσαία οικοσυστήματα, είτε καλλιεργούνται είτε είναι φυσικά, διαταράσσονται αρκετά συχνά από καιρικές απειλές, όπως η ξηρασία και οι πλημμύρες και βιοτικές απειλές όπως π.χ. οι εισβολές παρασίτων. Το έργο VALOR, απευθύνεται σε αγρότες οι οποίοι καλλιεργούν ή έχουν γεωργικές εγκαταστάσεις κοντά ή μέσα σε περιοχές του δικτύου προστασίας Natura 2000 και στόχο έχει να δημιουργήσει μαθησιακά εργαλεία που θα εξασφαλίσουν στους αγρότες τη γνωστική επάρκεια να αντιμετωπίσουν τις παραπάνω προκλήσεις. Γι' αυτό το λόγο, δημιούργησε μια συμμαχία από Ειδικούς σε διάφορα επιστημονικά πεδία (προστασία της φύσης, ευαισθητοποίηση του κοινού, βιολογική γεωργία, κτηνοτροφία, αναπαραγωγή φυτών και παρόμοια) προκειμένου με τις γνώσεις και την εμπειρία τους να παραχθεί το εκπαιδευτικό υλικό.

Οι δύο λέξεις-κλειδιά αυτού του εκπαιδευτικού προγράμματος, είναι η **ανθεκτικότητα** (resilience) και η **βιωσιμότητα** (sustainability), εννοώντας ότι πριν να είναι βιώσιμη μια τέτοια προσπάθεια (π.χ η καλλιέργεια κοντά ή μέσα σε περιοχές Natura 2000), πρέπει να είναι ανθεκτική, ικανή δηλαδή να επιστρέψει στην αρχική φυσική της κατάσταση μετά από μια προσβολή ή από μία ή περισσότερες διαταραχές όπως αυτές που προαναφέρθηκαν.

Πολλοί ειδικοί στον τομέα της προστασίας της φύσης, όπως για παράδειγμα οι Διοικήσεις των περιοχών Natura 2000, έχουν από καιρό εμπλακεί στην προώθηση ορθών πρακτικών που αφορούν στη συμβατική ή τη βιολογική γεωργία στις περιοχές αυτές. Έχοντας αναγνωρίσει τη συνέργεια ανάμεσα στην **Κοινή Αγροτική Πολιτική** και των βασικών απαιτήσεων και αρχών του δικτύου προστασίας περιοχών **Natura 2000**, η συμμαχία VALOR προσφέρει εκπαιδευτικό υλικό στους αγρότες που ενδιαφέρονται να προωθήσουν αρχέγονες καλλιεργητικές τεχνικές, οι οποίες μπορούν να εξασφαλίσουν μια φυσική ανθεκτικότητα σε οποιοδήποτε σύστημα γεωργίας. Έτσι, μία από τις πρώτες προϋποθέσεις είναι να γίνουν γνωστά όσο το δυνατόν περισσότερα για τις αρχέγονες τεχνικές, πολλές από τις οποίες είναι ήδη ενσωματωμένες στη βιολογική γεωργία. Τέλος, καθώς το πλαίσιο δεξιοτήτων των αγροτών είναι συνδεδεμένο με την αγορά εργασίας, η κατάρτιση περιλαμβάνει τέτοιες εκπαιδευτικές ενότητες (ενότητες προσόντων) που βασίζονται στην πρόσφατη έρευνα.

Οι **Οδηγίες Ποιότητας του VALOR** έχουν ως στόχο να κατευθύνουν τους εταίρους του έργου και να εμπνεύσουν τους επαγγελματίες του τομέα σε όλη την Ευρώπη, να σχεδιάσουν ένα εκπαιδευτικό πρόγραμμα υψηλής ποιότητας με στόχο την προώθηση και υποστήριξη της αξιοποίησης των αρχέγονων τεχνικών καλλιέργειας στην ανθεκτική και βιώσιμη γεωργία. Για το σκοπό

αυτό, η έκδοση είναι διαθέσιμη σε διάφορες γλώσσες στον ιστότοπο του έργου (<https://erasmus-valor.eu/>), ως ανοιχτή εκπαιδευτική πηγή και για εκτύπωση σε μορφή pdf και μπορείτε να το κατεβάσετε δωρεάν.

2. ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗΣ

Οι Οδηγίες Ποιότητας για τις αρχέγονες καλλιεργητικές τεχνικές στην ανθεκτική και βιώσιμη γεωργία, έχουν ως στόχο να περιγράψουν το πλαίσιο που απαιτείται για την ανάπτυξη και τη διεξαγωγή εξειδικευμένης εκπαίδευσης στην ανθεκτική και βιώσιμη γεωργία. Οι εταίροι που συμμετέχουν στο έργο VALOR, συνδυάζουν την εξειδίκευση των εκπροσώπων των Εθνικών Πάρκων και Προστατευόμενων περιοχών και τη γνώση που αποκτούν στην πράξη γι' αυτά τα ιδιαίτερα και ευαίσθητα οικοσυστήματα, την επιστημονική συνεισφορά των ερευνητών σε θέματα καλλιεργητικών τεχνικών, την εκπαιδευτική μεθοδολογία των οργανισμών που ειδικεύονται στην κατάρτιση και την εμπειρία των ιδρυμάτων τριτοβάθμιας εκπαίδευσης στη στοχευμένη έρευνα σε θέματα σχετικά με το έργο.

Αυτή η εντατική συνεργασία βασίζεται στην εμπειρία των ΑΕΙ στο σχεδιασμό και τη διαχείριση προγραμμάτων τριτοβάθμιας εκπαίδευσης, που επικοινωνούν τα τελευταία αποτελέσματα της θεωρητικής και εμπειρικής έρευνας στη φιλική προς το περιβάλλον και βιώσιμη γεωργία.

Οι δυνητικοί ωφελούμενοι από τις **Οδηγίες Ποιότητας** είναι οι εταίροι του έργου, το EACEA, οι καθηγητές των ΑΕΙ, οι εκπαιδευτές και οι ερευνητές, οι Ειδικοί στον τομέα της γεωργίας, οι εκπρόσωποι των σχετικών βιομηχανιών / αγορών και οι υπεύθυνοι χάραξης πολιτικής. Επιπλέον, οι Οδηγίες Ποιότητας ενθαρρύνουν την αυτόνομη μελέτη από έμπειρους ή νέους αγρότες, καθώς και από οποιονδήποτε ενδιαφερόμενο που ανήκει σε κάποια άλλη ομάδα έργου ή στο ευρύ κοινό και ενδιαφέρεται να ξεκινήσει μια αγροτική επιχείρηση. Για να διασφαλιστεί η υψηλή ποιότητα των Οδηγιών Ποιότητας, οι εταίροι του VALOR πραγματοποίησαν

διαβουλεύσεις με τοπικές ομάδες αγροτών προκειμένου να αποκτήσουν μια ευρεία προοπτική σχετικά με το βαθμό που εφαρμόζονται οι παραδοσιακές γεωργικές τεχνικές, πόσο ανοιχτοί είναι στο να εφαρμόσουν αυτές τις τεχνικές και ποιες είναι οι ανάγκες τους σε κατάρτιση ή/και τεχνογνωσία. Αυτό συνέβαλε στο σχεδιασμό του Ερωτηματολογίου που αντιπροσώπευε μια από

τις πιο σημαντικές πρώτες φάσεις στο σχεδιασμό των Οδηγιών Ποιότητας. Βασισμένοι στην «από κάτω προς τα πάνω» (bottom-up) προσέγγιση, οι εταίροι από την Ιταλία, τη Γερμανία, την Ελλάδα, την Κύπρο, την Τουρκία, την Ισπανία και τη Ρουμανία, προσδιόρισαν 20 Ειδικούς από τη χώρα τους και τους προσκάλεσαν να καταθέσουν τις απόψεις τους στα σημαντικότερα θέματα που καταγράφηκαν στα Ερωτηματολόγια, με στόχο να βελτιωθεί η ποιότητα και η συνάφεια της κατάρτισης και να γίνει έτσι πιο σχετική με τις ανάγκες της ομάδας στόχου.

Κάθε εταίρος μετά από επιλογή σε εθνικό επίπεδο, πρότεινε από τη χώρα του μια λίστα με 20 Ειδικούς, ιδιαίτερα σχετικούς με το έργο επαγγελματίες: σχεδιαστές εκπαίδευσης και εκπαιδευτικούς, προσωπικό σχετικών βιομηχανιών, ερευνητές, προσωπικό φορέων χάραξης πολιτικής, γεωργικό προσωπικό, προσωπικό / μέλη των σχετιζόμενων εταίρων, συμπεριλαμβανομένων των ενώσεων αγροτών που δραστηριοποιούνται στις περιοχές που διαχειρίζονται οι φορείς των Πάρκων που συμμετέχουν στο έργο, καθώς και νέους και παλιούς αγρότες.

Κάθε εταίρος συνεισέφερε συγγράφοντας Βέλτιστες Πρακτικές και μελετώντας τις τρέχουσες ανάγκες του γεωργικού τομέα που είχαν συλλεχθεί σε κάθε χώρα του έργου.

Στη σύνταξη των Βέλτιστων Πρακτικών, λήφθηκε υπόψη ως ποιοτικός δείκτης, η συνάφεια των προτεινόμενων μέτρων:

- 1) με τη διατήρηση της ανθεκτικότητας του οικοσυστήματος
- 2) με τη βιωσιμότητα των καλλιεργειών

Αυτή η ισορροπία μεταξύ ανθεκτικότητας και βιωσιμότητας είναι πολύ σημαντική για να πείσει τους αγρότες ότι η βιολογική γεωργία βρίσκεται κάπου μεταξύ της «πλήρους ανθεκτικότητας» (χωρίς οικονομική εκτίμηση) και της βιωσιμότητας, η οποία είναι μια ισορροπία μεταξύ αποτελεσματικότητας, κοινωνικής αποδοχής και ανθεκτικότητας.

Οι Οδηγίες Ποιότητας έχουν αξιολογηθεί και επικυρωθεί από τους εταίρους του VALOR. Οι προτάσεις βελτίωσης έχουν εφαρμοστεί από το Πανεπιστήμιο Ștefan cel Mare για τη διασφάλιση της καλής τους ποιότητας.

2.1. Απαιτήσεις Κατάρτισης και Κριτήρια ποιότητας

Το εκπαιδευτικό πρόγραμμα VALOR ανταποκρίνεται στις ανάγκες εκπαίδευσης δύο επαγγελματικών ομάδων-στόχων:

- 1. «Μάνατζερ ανθεκτικής και βιώσιμης γεωργίας»**, με ενότητες κατάρτισης που θα δοκιμαστούν από τουλάχιστον 20 εκπαιδευόμενους που συνδέονται με δύο διαφορετικούς οργανισμούς AEI/KEK,
- 2. «Τεχνικός ανθεκτικής και βιώσιμης γεωργίας»**, με ενότητες κατάρτισης που θα δοκιμαστούν από τουλάχιστον 30 εκπαιδευόμενους που συνδέονται με τρεις διαφορετικούς οργανισμούς AEI / KEK.

Η σωστή οργάνωση και ο εξοπλισμός πρέπει να θεωρούνται προαπαιτούμενα για τους παρόχους κατάρτισης προκειμένου να μπορέσουν να παράσχουν εκπαίδευση στις εγκαταστάσεις τους. Η κατάρτιση μπορεί εύκολα να πραγματοποιηθεί σε οποιαδήποτε εκπαιδευτική μονάδα, τόσο σε ιδρύματα τριτοβάθμιας εκπαίδευσης, όσο και σε επαγγελματικά σχολεία, καθώς αυτά τα ιδρύματα διαθέτουν ήδη τις αναγκαίες εγκαταστάσεις στους χώρους τους.

Επιπλέον, ανάλογα με τα θέματα του εκπαιδευτικού προγράμματος, μπορεί να απαιτείται και η παροχή επιπλέον εγκαταστάσεων για την κάλυψη των ειδικών αναγκών των εκπαιδευτών ή των εκπαιδευόμενων. Οι επισκέψεις μελέτης και η πρακτική συνιστώνται ως συμπληρωματικό μέρος της εκπαίδευσης.

Οδηγίες ποιότητας για τις τεχνικές πτυχές των ενοτήτων κατάρτισης του VALOR

Τεχνικές πτυχές	Δείκτες
Κατάρτιση VALOR διαθέσιμη διαδικτυακά (e-learning, MOOC, webinar)	Όλες οι ενότητες κατάρτισης του VALOR διαθέσιμες διαδικτυακά σε όλες τις γλώσσες των εταίρων
Κατάρτιση του VALOR διαθέσιμη σε μορφή συνδυασμένης μάθησης με εκπαιδευτικά εργαλεία για την τάξη και διαθέσιμα διαδικτυακά	Όλες οι εκπαιδευτικές ενότητες του VALOR διαθέσιμες σε έντυπη έκδοση με αναφορές για τους εκπαιδευτές για χρήση τους στην τάξη, με διαδικτυακά εργαλεία (δηλαδή αξιολογήσεις) σε όλες τις γλώσσες των εταίρων

Κατάρτιση VALOR με δια ζώσης πρόγραμμα κατάρτισης	Όλες οι ενότητες εκπαίδευσης του VALOR διαθέσιμες σε έντυπη έκδοση με αναφορές για τους εκπαιδευτές στην ενδοεπιχειρησιακή κατάρτιση σε όλες τις γλώσσες των εταίρων
---	---

Σε περίπτωση νομικών ή κοινωνικών περιορισμών που απαγορεύουν μαθήματα δια ζώσης, οι εκπαιδευτικές συνεδρίες μπορούν να φιλοξενηθούν στο διαδίκτυο χρησιμοποιώντας πλατφόρμες κατάρτισης όπως το Google Meet, το Zoom ή παρόμοια. Ελαστικές πρακτικές κατάρτισης μπορούν να συμπληρωθούν και να υποστηριχθούν από την τεχνολογία. Ακόμα κι αν λόγω του Covid-19 χρησιμοποιείται η τεχνολογία, οι πάροχοι κατάρτισης πρέπει να ελέγξουν το επίπεδο των εκπαιδευόμενων στις γνώσεις τους στους υπολογιστές, για να αποτρέψουν δυσκολίες ή να είναι προετοιμασμένοι να τους βοηθήσουν σε μια τέτοια περίπτωση.

Οδηγίες ποιότητας για τις μορφές εκμάθησης του VALOR

Μορφές εκμάθησης	Δείκτες
Δια ζώσης (φυσική) εκπαίδευση που προσφέρει πλούσια μαθησιακή εμπειρία μέσω περιπτωσιολογικών μελετών, ασκήσεων ομαδικής ανάλυσης, παίξιμο ρόλων και ανάθεσης εργασιών σε μικρές ομάδες	- Δωμάτια εξοπλισμένα με υπολογιστές και βιντεοπροβολείς - Καλή σύνδεση στο Διαδίκτυο - Δυνατότητα εκτύπωσης υλικών και πόρων - Δυνατότητα κατάλληλης φιλοξενίας 9 αναφορές χρηστών από τους εκπαιδευόμενους στις χώρες των εταίρων του VALOR (βάσει σύντομου ερωτηματολογίου ποιοτικής ικανοποίησης)
Διαδικτυακό μάθημα ως δομημένη διαδοχική διδασκαλία: η επιτυχής ολοκλήρωση μιας ενότητας είναι υποχρεωτική για να συνεχίσει ο εκπαιδευόμενος με τις επόμενες	7 πιλοτικά επιτυχημένες διαδικτυακές ενότητες στην Ιταλία και τη Γερμανία
Πρόσβαση στις ολοκληρωμένες ενότητες για επανάληψη	9 αναφορές χρηστών από τους εκπαιδευόμενους στις χώρες των εταίρων του VALOR (βάσει σύντομου ερωτηματολογίου ποιοτικής ικανοποίησης)

Ανεξάρτητα από τα χαρακτηριστικά της ομάδας-στόχου, οι εκπαιδευτές θα πρέπει πάντα να λαμβάνουν υπόψη μερικές κρίσιμες πτυχές που αναζητούν οι καταρτιζόμενοι, οι οποίες θα κάνουν τη διαφορά. Επομένως, για να διασφαλιστεί η καλή ποιότητα της εκπαίδευσης, οι εκπαιδευτές θα πρέπει να ελέγξουν ξανά τα ακόλουθα στοιχεία που θα αξιολογηθούν από όλους τους μαθητές χρησιμοποιώντας Ερωτηματολόγια Ικανοποίησης:

1. **Σκοπός της εκπαίδευσης** - τύπος γνώσης και επίπεδο που πρέπει να ικανοποιεί τις ανάγκες της ομάδας-στόχου. Ιδανικά, η γνωριμία με τους εκπαιδευόμενους και τις δεξιότητές τους θα συμβάλει στον καθορισμό ενός σαφούς σκοπού της εκπαίδευσης που πρέπει να βασίζεται στο εκπαιδευτικό πρόγραμμα και το περιεχόμενο.
2. **Δέσμευση και κίνητρα** - οι εκπαιδευτές πρέπει να εμπλέκουν ενεργά τα μέλη της ομάδας-στόχου σε εκπαιδευτικές δραστηριότητες αλληλοεπιδρώντας μαζί τους τακτικά και αναπτύσσοντας ατομική επικοινωνία με καθένα, η οποία θα συμβάλει στην ενίσχυση της εμπλοκής τους.
3. **Διατήρηση** - σύμφωνα με τους ειδικούς, οι μαθητές θυμούνται περίπου το 10% όσων διαβάζουν ή ακούν και περίπου το 90% όσων βλέπουν και εξασκούν. Κατά συνέπεια, κάθε διαδραστικό περιεχόμενο ή περιεχόμενο που βασίζεται σε γραφικά θα βοηθήσει την ομάδα-στόχο να απομνημονεύσει αυτό που μαθαίνει για περισσότερο διάστημα.
4. **Αποτελέσματα της εκπαίδευσης** - για να εξασφαλίσουν τα αναμενόμενα αποτελέσματα, οι εκπαιδευτές πρέπει να δώσουν ιδιαίτερη προσοχή στη διδασκαλία νέων πληροφοριών και δεξιοτήτων και / ή να τις βελτιώσουν, έτσι ώστε οι εκπαιδευόμενοι να επιτύχουν τα επιθυμητά αποτελέσματα μετά την παρακολούθηση της εκπαίδευσης.

Οι ενήλικες εκπαιδευόμενοι ανταποκρίνονται πολύ καλά σε πόρους αφιερωμένους σε ενήλικες που στοχεύουν στην παροχή της ειδικής γνώσης, έτσι ώστε να κατανοούν το "τι" και το "γιατί" των νέων εννοιών. Συνιστώνται οι ιδιαίτερα καλά οργανωμένες πληροφορίες και η αφήγηση. Ανάλογα με το θέμα, οι εκπαιδευτές ενδέχεται να επιλέξουν από τις ακόλουθες προτάσεις:

Οδηγίες ποιότητας για τις διαδικτυακές πηγές εκμάθησης του VALOR

Μορφές εκμάθησης	Δείκτες
------------------	---------

• Οι περιπτωσιολογικές μελέτες είναι σενάρια που εφαρμόζουν έννοιες που μαθαίνονται στην τάξη σε μια «πραγματική» κατάσταση. Συνήθως παρουσιάζονται σε αφηγηματική μορφή και συχνά περιλαμβάνουν επίλυση προβλημάτων, συνδέσμους για αναγνώσεις μαθημάτων ή υλικό πηγής και ομαδικές συζητήσεις.	• 1 μελέτη περίπτωσης σε κάθε ενότητα
• Τα γραφήματα είναι πολύ αποτελεσματικά οπτικά εργαλεία που επιτρέπουν την ενίσχυση εννοιών και πολύ σημαντικών πληροφοριών με έναν ελκυστικό τρόπο.	• 2 γραφήματα σε κάθε ενότητα
• Τα εκπαιδευτικά βίντεο επιτρέπουν ένα συνδυασμό μεθόδων παράδοσης παρουσιάζοντας πληροφορίες με γραφήματα και γραπτή μορφή και χρησιμοποιώντας φωνή και ήχο.	• 1 εκπαιδευτικό βίντεο σε κάθε ενότητα
• Φόρουμ για διαδικτυακές συζητήσεις	• 1 διαδικτυακός δάσκαλος για λογαριασμό κάθε συνεργάτη που είναι διαθέσιμος για να παρέχει σχόλια και ηλεκτρονική καθοδήγηση

Υπάρχουν πολλοί παράγοντες που πρέπει να ληφθούν υπόψη στη διδασκαλία ενηλίκων, ειδικά όταν αφορά αγρότες και επαγγελματίες της γεωργίας, όπως τεχνικά κενά, κακές δεξιότητες στην τάξη και διαφορές δεξιοτήτων ή γνώσεων. Η δημιουργικότητα μπορεί να παίξει σημαντικό ρόλο στο σχεδιασμό του καλύτερου περιεχομένου για ενήλικες μαθητές. Ο τρόπος διδασκαλίας, διαζώσης ή online, θα διαφέρει ουσιαστικά και θα απαιτήσει κατάλληλη προσέγγιση στο θέμα και στις προσδοκίες των μαθητών. Ο σχεδιασμός του περιεχομένου απαιτεί από τους εκπαιδευτές να εξετάσουν προσεκτικά τα ακόλουθα βασικά στοιχεία:

Οδηγίες ποιότητας για τις έντυπες πηγές εκμάθησης του VALOR

Μαθησιακές μορφές	Δείκτες
-------------------	---------

● Περίγραμμα μαθημάτων - παρέχει έναν προσεκτικό σχεδιασμό των περιεχομένων που θα διδαχθούν στον καθορισμένο χρόνο, ξεκινώντας από απλές / γενικές δεξιότητες / πληροφορίες προτού προχωρήσουμε σε πιο περίπλοκα θέματα.	● 1 περίγραμμα μαθήματος για κάθε ενότητα
● Θεωρία και πρακτική - η εκπαίδευση θα πρέπει να παρέχει ένα ισορροπημένο και σχετικό μείγμα θεωρητικών και πρακτικών ζητημάτων που πρέπει να σχεδιαστούν και να ληφθούν υπόψη κατά την οργάνωση: επισκέψεις μελέτης, καιρός και απόσταση από τις εγκαταστάσεις, διαθεσιμότητα του υλικού μελέτης κ.λπ.	● 40% θεωρητικό περιεχόμενο ● 60% πρακτικά στοιχεία
● Αυτόνομη μελέτη - οι εκπαιδευτές θα πρέπει να δημιουργήσουν μια ομάδα υλικών αυτόνομης μελέτης που να σχετίζονται με το περιεχόμενο της κατάρτισης και να παρέχουν εύκολη πρόσβαση. Ελέγξτε τις γνώσεις αγγλικών των μαθητών και μεταφράστε, εάν είναι απαραίτητο, για να διευκολύνετε την κατανόηση. Μην ξεχνάτε ότι ούτε οι αγρότες, ούτε οι επαγγελματίες της γεωργίας μπορεί να έχουν χρόνο ή / και περίπλοκες δεξιότητες μελέτης, συνεπώς συνιστάται κάποια επεξεργασία για να καταστεί αυτό το υλικό φιλικό προς το χρήστη. Η αυτόνομη μελέτη πρέπει να ακολουθείται από αυτοαξιολόγηση, όπως ένα απλό κουίζ που αποσκοπεί στην αξιολόγηση της κατανόησης και της απόκτησης νέων εννοιών.	● 3 πηγές αυτόνομης μάθησης για κάθε ενότητα
● Οι καθοδηγούμενες ομαδικές συζητήσεις δημιουργούν συνδέσεις μεταξύ των μελών της ομάδας και δημιουργούν σχέσεις ενώ εκπαιδεύονται σε βασικές έννοιες.	● 1 ομαδική συζήτηση για κάθε ενότητα
● Αξιολόγηση - είναι υψίστης σημασίας οι εκπαιδευτές να παρακολουθούν την πρόοδο των μαθητών, συμπεριλαμβάνοντας συχνή αξιολόγηση στο πρόγραμμα σπουδών με στόχο την αξιολόγηση της απόδοσης των μαθητών: κουίζ, τεστ, εργασίες και μια τελική αξιολόγηση, η οποία συνιστάται να πραγματοποιείται	● 3 πηγές αξιολόγησης: ατομικές (2 κουίζ ή/και τεστ) και ομαδικές (1 εργασία) για κάθε ενότητα

εσωτερικά και εξωτερικά . Τα έργα και οι εργασίες, είτε ατομική είτε ομαδική εργασία, είναι πολύ σημαντικά, καθώς αντικατοπτρίζουν την κατανόηση των γνώσεων και των δεξιοτήτων.	
---	--

2.2 Ποιοτικές προδιαγραφές εκπαίδευσης

Η ανάπτυξη των προδιαγραφών που αποσκοπούν στη διασφάλιση της πλήρους συμμόρφωσης με το Ευρωπαϊκό πλαίσιο προσόντων (European Qualification Framework¹-EQF) και το Ευρωπαϊκό πιστωτικό σύστημα για την επαγγελματική εκπαίδευση και κατάρτιση (European Credit system for Vocational Education and Training²-ECVET) συντονίστηκε από **το Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας**. Το εκπαιδευτικό πρόγραμμα VALOR θα εφαρμοστεί στα προγράμματα σπουδών του Προπτυχιακού (Bachelor), Μεταπτυχιακού (Master) επιπέδου ή διά βίου μάθησης στους τομείς της Οικολογίας και της Προστασίας του Περιβάλλοντος, των ιδρυμάτων ΑΕΙ σε όλη την Ευρώπη, καθώς τα προγράμματα που παράχθηκαν έχουν επικυρωθεί μέσω ενός πλαισίου το οποίο εναρμονίζεται με τα πρότυπα ECHE. Το εκπαιδευτικό πρόγραμμα VALOR θα έχει σημαντική δυνατότητα μεταφοράς σε άλλους τύπους οργανώσεων που χρειάζονται εκπαίδευση για τους αγρότες.

¹ Το EQF είναι ένα πλαίσιο βασισμένο σε μαθησιακά αποτελέσματα 8 επιπέδων για όλους τους τύπους προσόντων που χρησιμεύει ως εργαλείο μετάφρασης μεταξύ διαφορετικών εθνικών πλαισίων προσόντων. Το πιο σημαντικό είναι ότι το EQF συνδέεται στενά με τα εθνικά πλαίσια προσόντων (NQF), με αυτόν τον τρόπο μπορεί να παρέχει έναν ολοκληρωμένο χάρτη όλων των τύπων και επιπέδων προσόντων στην Ευρώπη, τα οποία είναι όλο και πιο προσβάσιμα μέσω των βάσεων δεδομένων προσόντων. Το EQF ιδρύθηκε το 2008 και αργότερα αναθεωρήθηκε το 2017. <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX:52016DC0383>

² Το ευρωπαϊκό πιστωτικό σύστημα για την επαγγελματική εκπαίδευση και κατάρτιση (ECVET) είναι ένα ευρωπαϊκό μέσο που έχει σχεδιαστεί για να υποστηρίζει τη δια βίου μάθηση, την κινητικότητα των εκπαιδευομένων και την ευελιξία των μαθησιακών οδών για την απόκτηση προσόντων. Αναπτύχθηκε από τα κράτη μέλη σε συνεργασία με την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, το ECVET εγκρίθηκε από το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο το 2009. Η έγκριση και εφαρμογή του ECVET στις συμμετέχουσες χώρες είναι εθελοντική.

([What is ECVET? | European ECVET Network \(ecvet-secretariat.eu\)](http://What%20is%20ECVET%3F%20%7C%20European%20ECVET%20Network%20(ecvet-secretariat.eu)))

Μετά τη λήξη του έργου, το εκπαιδευτικό πρόγραμμα VALOR θα ενσωματωθεί στα προγράμματα σπουδών του Προπτυχιακού (Bachelor), Μεταπτυχιακού (Master) επιπέδου ή διά βίου μάθησης του Πανεπιστημίου Θεσσαλίας και του Πανεπιστημίου Ștefan cel Mare. Επιπλέον, οι SYNTHESIS και INTEGRA, που είναι γνωστοί πάροχοι κατάρτισης θα ενσωματώσουν και θα χρησιμοποιήσουν τα εκπαιδευτικά προγράμματα VALOR στις εκπαιδευτικές τους πρωτοβουλίες, συμβάλλοντας έτσι σε υψηλότερο επίπεδο απασχολησιμότητας των εκπαιδευομένων και προωθώντας ένα βιώσιμο επιχειρηματικό περιβάλλον.

Τα 2 εκπαιδευτικά προγράμματα VALOR αφορούν στην εκπαίδευση στις ακόλουθες επαγγελματικές ειδικότητες:

(1) «Μάνατζερ ανθεκτικής και βιώσιμης γεωργίας» υψηλής κατάρτισης Ειδικός στο ανθεκτικό γεωργικό σύστημα, το οποίο είναι εκπαιδευτικό πρόγραμμα υψηλού επιπέδου για το Διοικητικό επαγγελματικό προφίλ, επίπεδο 7 στο Ευρωπαϊκό πλαίσιο προσόντων (EQF)

Ο σχεδιασμός του εκπαιδευτικού προγράμματος θα εναρμονίζεται με τα ακόλουθα:

- Διασφάλιση ποιότητας, με τη χρήση μεθόδων αυτοαξιολόγησης, αποτελεσματικών συστημάτων παρακολούθησης της μαθησιακής διαδικασίας και βρόγχων ανατροφοδότησης
- Εκπαιδευτικά προγράμματα και δεξιότητες προσανατολισμένα στο μαθησιακό αποτέλεσμα
- Αρθρωτότητα/ Διαχωρισμός του εκπαιδευτικού υλικού σε αυτοτελείς ενότητες

Η εν λόγω εκπαίδευση θα εφοδιάσει τους αγρότες με τα ακόλουθα:

- Υψηλού επιπέδου εξειδικευμένες γνώσεις, μερικές από τις οποίες θα βρίσκονται στην πρώτη γραμμή σε έναν τομέα εργασίας ή μελέτης, ως βάσεις για τη δημιουργία καινοτομίας ή / και την πρωτογενή έρευνα
- Κριτική σκέψη για το γνωστικό αντικείμενο ενός τομέα και για τη διεπιστημονική προσέγγιση μεταξύ διαφορετικών τομέων
- Εξειδικευμένες δεξιότητες επίλυσης προβλημάτων που απαιτούνται στην έρευνα ή / και την καινοτομία προκειμένου να αναπτυχθούν νέες γνώσεις και διαδικασίες και να ενσωματωθούν οι γνώσεις από διαφορετικά επιστημονικά πεδία
- Διαχείριση και διαμόρφωση περιβάλλοντος εργασίας ή πεδίου μελέτης όταν αυτά είναι περίπλοκα, απρόβλεπτα ή απαιτούν νέες στρατηγικές προσεγγίσεις

- Ανάλυση ευθύνης για τη συμβολή στην επαγγελματική γνώση και πρακτική ή / και για την αναθεώρηση της στρατηγικής απόδοσης των ομάδων

Ένα σύνολο υποστηρικτικών εργαλείων για τους συμμετέχοντες θα συμπεριληφθεί για να εξασφαλίσει αποτελέσματα υψηλής ποιότητας σε κάθε εκπαιδευτική ενότητα και κατηγορία προσόντων, όπως ομιλίες για υποστήριξη της μάθησης, εργαλεία αυτοαξιολόγησης των συμμετεχόντων και εργαλεία χαρτοφυλακίου. Τα εκπαιδευτικά προγράμματα έχουν αναπτυχθεί σύμφωνα με τα στοιχεία το αντίστοιχου επιπέδου του Ευρωπαϊκού πλαισίου προσόντων (EQF) για να διασφαλιστεί η σωστή εναρμόνιση.

(2) «Τεχνικός ανθεκτικής και βιώσιμης γεωργίας» που αντιστοιχεί στο πρόγραμμα σπουδών Επιχειρησιακού επιπέδου: επαγγελματικό προφίλ ειδικών, επίπεδο 3 στο Ευρωπαϊκό πλαίσιο προσόντων (EQF)

Αυτό το πρόγραμμα σπουδών περιλαμβάνει μια ισχυρή συνιστώσα μάθησης βασισμένη στην εργασία (Work-based Learning-WBL) και βοηθά τους εκπαιδευόμενους να αποκτήσουν γνώσεις, δεξιότητες και προσόντα που είναι απαραίτητα για την εφαρμογή και την περαιτέρω προώθηση ανθεκτικών καλλιεργητικών τεχνικών. Η κοινοπραξία του έργου VALOR θα δοκιμάσει την πιλοτική έκδοση στην Ιταλία, την Ελλάδα, τη Γερμανία και την Ισπανία, για να συλλέξει ανατροφοδότηση και να αυξήσει την ποιότητα και τη συνάφεια της εκπαίδευσης που προορίζεται για αγρότες και επαγγελματίες της γεωργίας. Συνιστάται στους παρόχους εκπαίδευσης να ελέγχουν το επίπεδο των γνώσεων πληροφορικής των εκπαιδευομένων, προκειμένου να αποφευχθούν τεχνικές δυσκολίες και να είναι προετοιμασμένοι να τους βοηθήσουν, εάν προκύψει μια τέτοια κατάσταση. Επιπλέον, πρέπει να παρέχεται έντυπο υλικό στους εκπαιδευόμενους, καθώς πολλοί από αυτούς ζουν σε απομακρυσμένες περιοχές όπου η πρόσβαση στο Διαδίκτυο και στους διαδικτυακούς πόρους μπορεί να αποτελεί πραγματική πρόκληση.

3. ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ ΤΟΥ ΟΔΗΓΟΥ ΠΟΙΟΤΗΤΑΣ VALOR

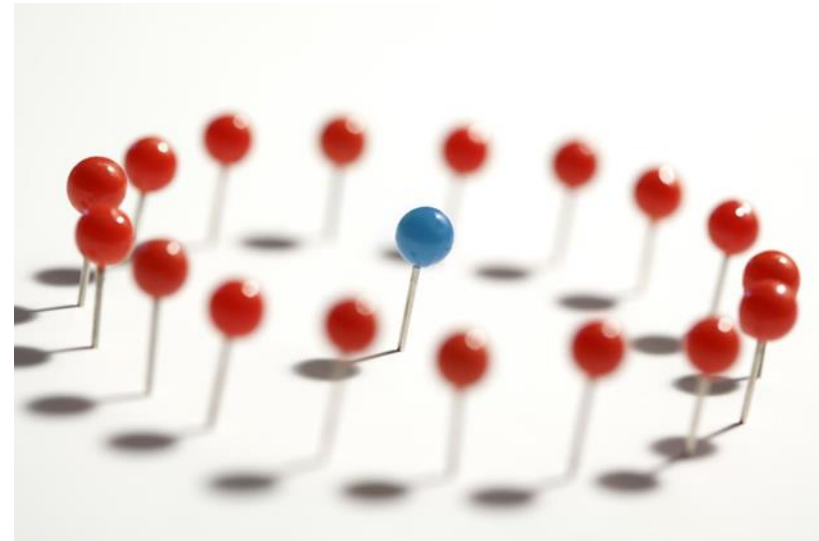
Το εκπαιδευτικό πρόγραμμα πρέπει να συνοδεύεται από ένα πλαίσιο κατάρτισης που να καθορίζει τους στόχους, τη μεθοδολογία μάθησης, τις μεθόδους αξιολόγησης και τα μαθησιακά αποτελέσματα που εξειδικεύονται στο περιεχόμενο της εκπαίδευσης.

3.1. Μαθησιακοί Στόχοι

Η επιλογή μαθησιακών στόχων θα πραγματοποιηθεί από τον πάροχο εκπαίδευσης σύμφωνα με τα ακόλουθα παραδείγματα:

1. Ευαισθητοποίηση και ενημέρωση σχετικά τις αρχέγονες γεωργικές τεχνικές στην ανθεκτική και βιώσιμη γεωργία ·
2. Προώθηση της ανάκτησης, της διατήρησης και της ενίσχυσης των αρχέγονων τοπικών συνθηκών καλλιέργειας.
3. Εφαρμογή ενός συμβατού εκπαιδευτικού μοντέλου για την υποστήριξη της ποιότητας και τη διασφάλιση της αρχέγονης παράδοσης στην παραγωγή, ως βασική δραστηριότητα που οδηγεί σε ανθεκτικότητα και βιωσιμότητα
4. Προώθηση της κοινωνικοοικονομικής προόδου των κοινοτήτων
5. Ευρύτερη κατανόηση των συνολικών διαδικασιών και αποτελεσμάτων ή επιδράσεων που προκύπτουν από ακατάλληλες ενέργειες
6. Παροχή νέων υψηλού επιπέδου δεξιοτήτων, ικανοτήτων και προσόντων για τη διαφύλαξη της βιοποικιλότητας και των πολιτιστικών παραδόσεων.

Οι μαθησιακοί στόχοι αποσκοπούν στο να διασφαλίσουν ότι η εκπαίδευση ανταποκρίνεται στα ενδιαφέροντα των εκπαιδευομένων και προσαρμόζεται στις ανάγκες και τις απαιτήσεις τους. Βασικά, το κυριότερο κριτήριο είναι αυτό της απόστασης του κάθε γεωργού

Universitatea
Ștefan cel Mare
Suceava

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

από την κοντινότερη περιοχή του δικτύου Natura 2000. Επομένως, οι μαθησιακοί στόχοι πρέπει να εναρμονίζονται και να συμφωνούν με τη διαχείριση των περιοχών του δικτύου Natura 2000.

3.2. Περιεχόμενα εκπαίδευσης

Το Ερωτηματολόγιο για τους Ειδικούς βασίστηκε σε ανοιχτές και κλειστές ερωτήσεις και στόχευε να συλλέξει εξειδικευμένες και επικαιροποιημένες απόψεις σχετικά με τα πιο κατάλληλα θέματα που θα πρέπει να μεταφερθούν στους αγρότες, τις τοπικές διοικήσεις, τους φορείς εκμετάλλευσης και το προσωπικό που δραστηριοποιούνται σε διάφορους τομείς σε προστατευόμενες περιοχές. Οι ερωτήσεις σχεδιάστηκαν για να συλλέξουν συστάσεις σχετικά με τη συνάφεια των θεμάτων που θα συμπεριληφθούν σε οποιοδήποτε εκπαιδευτικό πρόγραμμα που στοχεύει στην εκπαίδευση και κατάρτιση:

1. αγροτών οι οποίοι θα διατηρούν, θα αξιολογούν και θα προωθούν την τοπική παραδοσιακή ταυτότητα και την τοπική οικονομία
2. εξειδικευμένων Ειδικών στα ανθεκτικά γεωργικά συστήματα

Τα περιεχόμενα της εκπαίδευσης αντιμετωπίζουν σημαντικά ζητήματα σχετικά με την **Αγροοικολογία**:

- Η διατήρηση των παραδοσιακών γνώσεων και μεθόδων, σε σχέση με τη γεωργία και τη βιοποικιλότητα, που δεν ωφελεί μόνο τα φυσικά οικοσυστήματα και είδη, αλλά παρέχει νέες οικονομικές ευκαιρίες και ευκαιρίες απασχόλησης για τις τοπικές κοινότητες.
- Η επίτευξη μιας βιώσιμης ισορροπίας μεταξύ της διατήρησης του περιβάλλοντος και της βιώσιμης κοινωνικοοικονομικής ανάπτυξης που προάγει τη διαγενεακή μεταφορά αρχέγονων αγροτικών παραδόσεων.
- Και τα δύο εκπαιδευτικά προγράμματα θα σχεδιαστούν σύμφωνα με το πλαίσιο της Αγροοικολογίας.

Η **Αγροοικολογία** βασίζεται στην εφαρμογή οικολογικών πλαισίων και αρχών για τη βελτιστοποίηση των αλληλεπιδράσεων μεταξύ των φυτών, των ζώων, των ανθρώπων και του περιβάλλοντος, λαμβάνοντας ταυτόχρονα υπόψη τα κοινωνικά ζητήματα που πρέπει να αντιμετωπιστούν για ένα βιώσιμο και δίκαιο σύστημα τροφίμων.

Θα ληφθούν υπόψη οι ακόλουθες δέκα κατευθυντήριες έννοιες της Αγροοικολογίας:

1. Ποικιλομορφία
2. Συν-δημιουργία και ανταλλαγή γνώσεων
3. Συνέργειες
4. Αποδοτικότητα

5. Ανακύκλωση
6. Ανθεκτικότητα
7. Ανθρωπιστικές και κοινωνικές αξίες
8. Πολιτιστικές και διατροφικές παραδόσεις
9. Υπεύθυνη διακυβέρνηση και διαχείριση
10. Κυκλική και αλληλέγγυα οικονομία

Με βάση την ανατροφοδότηση από την ομάδα των Ειδικών του VALOR που εκπροσωπούν την Ιταλία, τη Γερμανία, την Κύπρο, την Τουρκία, την Ελλάδα, την Ισπανία και τη Ρουμανία, οι Οδηγίες Ποιότητας του VALOR επισημαίνουν τα ακόλουθα θέματα και ζητήματα που πρέπει να ληφθούν υπόψη για το σχεδιασμό κατάλληλων και ποιοτικών εκπαιδευτικών προγραμμάτων.

Οδηγίες ποιότητας για τους μαθησιακούς στόχους του VALOR (θεωρητικές δεξιότητες)

Μαθησιακοί στόχοι (θεωρητικές δεξιότητες)	Δείκτες
1. Γνώσεις σχετικά την ανθεκτική γεωργία και τα διαχειριστικά ψηφιακά συστήματα και εφαρμογές	1 εκπαιδευτική ενότητα στη διαχείριση της ανθεκτικής γεωργίας και τη χρήση σύγχρονων εργαλείων και εφαρμογών
2. Δημιουργία κινήτρων σχετικά με τις αρχαίες καλλιεργητικές τεχνικές στη γεωργία	1 εκπαιδευτική ενότητα για τα οφέλη της χρήσης αρχέγονων καλλιεργητικών τεχνικών
3. Συνέργειες που προκύπτουν από αρχέγονες καλλιεργητικές τεχνικές	1 εκπαιδευτική ενότητα για την ταυτοποίηση των συνεργειών που προκύπτουν από αρχέγονες καλλιεργητικές τεχνικές
4. Αναγνώριση των προκλήσεων: απώλεια βιοποικιλότητας που προκαλείται από την υπερεκβιομηχάνιση και την κλιματική αλλαγή	1 εκπαιδευτική ενότητα σχετικά με τη βιοποικιλότητα
5. Γνώση οικονομικά αποδοτικών μέσων για τη μείωση του ρυθμού διάβρωσης	2 πρακτικές εφαρμογές για τη μείωση του ρυθμού διάβρωσης

6. Βασική κατανόηση του νομικού πλαισίου και των διαδικασιών που απαιτούνται για την πιστοποίηση της βιολογικής καλλιέργειας	1 εκπαιδευτική ενότητα για το εθνικό θεσμικό και νομικό πλαίσιο και τις ευρωπαϊκές προδιαγραφές
7. Πληροφόρηση σχετικά με την περιβαλλοντική οικονομία. Λύσεις και ευκαιρίες για βιώσιμη και ανθεκτική γεωργία	2 περιπτώσεις μελέτης και εφαρμογές για την ανάπτυξη βιώσιμης γεωργίας
8. Βασική κατανόηση των σχετικών πτυχών της οικονομίας και της κυκλικής οικονομίας	1 εκπαιδευτική ενότητα για τις αρχές και τη λειτουργία της κυκλικής οικονομίας και 1 περίπτωση μελέτης
9. Γεωργικές πρακτικές για την αντιμετώπιση των επιπτώσεων της βιομηχανικής γεωργίας και της απώλειας της βιοποικιλότητας	1 εκπαιδευτική ενότητα για τις Ευρωπαϊκές γεωργικές πρακτικές (βασισμένη σε βέλτιστες πρακτικές)
10. Πλεονεκτήματα και αδυναμίες της παραδοσιακής και ανθεκτικής γεωργίας	1 εκπαιδευτική ενότητα για τα πλεονεκτήματα και τις αδυναμίες της παραδοσιακής γεωργίας
11. Στρατηγικές για την προώθηση της ανθεκτικής και βιώσιμης γεωργίας και ευαισθητοποίηση του κοινού	2 περιπτώσεις μελέτης βασισμένες σε βέλτιστες πρακτικές και ανάθεση 1 εργασίας για την ευαισθητοποίηση του κοινού
12. Βασικές αρχές συγγραφής έργων και συνεργασίας με θεσμικά όργανα της ΕΕ, διαχειριστικές αρχές και Εθνικά πάρκα	1 εκπαιδευτική ενότητα για τα φυσικά πάρκα και τα χαρακτηριστικά τους (προφίλ, δομή κ.λπ.)
13. Δημιουργία οικοσυστημάτων με γεωργική βιομηχανία, τυποποιημένη βιομηχανία, προστασία του τοπίου, τουρισμός, ανάπτυξη υποδομών	Ενημερωτικά δελτία και παρουσιάσεις διαφόρων τύπων οντοτήτων και 2 εφαρμογές που θα αφορούν στη δικτύωση
14. Κατανόηση των αρχών μάρκετινγκ και εμπορίας προϊόντων βιώσιμης γεωργίας	1 εκπαιδευτική ενότητα για το μάρκετινγκ και 2 εφαρμογές στοχευμένου μάρκετινγκ

Δεδομένης της σημασίας των οριζόντιων-μαλακών δεξιοτήτων (Soft Skills) ανεξάρτητα από το εργασιακό πεδίο ή τη θέση (εργοδότης ή εργαζόμενος), συνιστούμε ανεπιφύλακτα να συμπεριληφθούν και στα δύο προγράμματα σπουδών. Οι οριζόντιες δεξιότητες επηρεάζουν έντονα την επαγγελματική επιτυχία και την προσωπική ευημερία των κατόχων τους, γεγονός που συνηγορεί στο να συμπεριληφθούν στην εκπαίδευση.

Οδηγίες ποιότητας για τα μαθησιακά αποτελέσματα του VALOR (πρακτικές δεξιότητες)

Οι επιλεγμένες οριζόντιες δεξιότητες στοχεύουν στο να καλύπτουν με τον καλύτερο δυνατό τρόπο τις ανάγκες κάθε κατηγορίας εκπαιδευόμενων:

Μάνατζερ ανθεκτικής και βιώσιμης γεωργίας

Μαθησιακά αποτελέσματα (πρακτικές δεξιότητες)	Δείκτες
1. Δεξιότητες και προσόντα στα ψηφιακά εργαλεία πληροφορικής και επικοινωνιών, στη διαχείριση πληροφοριών και την προστασία προσωπικών δεδομένων	Επιτυχής ολοκλήρωση της διαδικτυακής ή δια ζώσης αξιολόγησης, μετά από την ολοκλήρωση αντίστοιχης ενότητας εκπαιδευτικού προγράμματος ή του VALOR
2. Ανεκτικότητα στις αλλαγές	Επιτυχής ολοκλήρωση της διαδικτυακής ή δια ζώσης αξιολόγησης, μετά από την ολοκλήρωση αντίστοιχης ενότητας εκπαιδευτικού προγράμματος ή του VALOR
3. Ανάπτυξη πλευρικής σκέψης	Επιτυχής ολοκλήρωση της διαδικτυακής ή δια ζώσης αξιολόγησης, μετά από την ολοκλήρωση αντίστοιχης ενότητας εκπαιδευτικού προγράμματος ή του VALOR
4. Δεξιότητες καινοτομίας	Επιτυχής ολοκλήρωση της διαδικτυακής ή δια ζώσης αξιολόγησης, μετά από την ολοκλήρωση αντίστοιχης ενότητας εκπαιδευτικού προγράμματος ή του VALOR

5. Δεξιότητες ομαδικής εργασίας και συνεργασίας	Επιτυχής ολοκλήρωση της διαδικτυακής ή δια ζώσης αξιολόγησης, μετά από την ολοκλήρωση αντίστοιχης ενότητας εκπαιδευτικού προγράμματος ή του VALOR
6. Δεξιότητες στη διαχείριση της ποικιλομορφίας και της διαφορετικότητας	Επιτυχής ολοκλήρωση της διαδικτυακής ή δια ζώσης αξιολόγησης, μετά από την ολοκλήρωση αντίστοιχης ενότητας εκπαιδευτικού προγράμματος ή του VALOR
7. Διαπροσωπικές και επαγγελματικές δεξιότητες επικοινωνίας	Επιτυχής ολοκλήρωση της διαδικτυακής ή δια ζώσης αξιολόγησης, μετά από την ολοκλήρωση αντίστοιχης ενότητας εκπαιδευτικού προγράμματος ή του VALOR
8. Δεξιότητες στη δημιουργία κινήτρων	Επιτυχής ολοκλήρωση της διαδικτυακής ή δια ζώσης αξιολόγησης, μετά από την ολοκλήρωση αντίστοιχης ενότητας εκπαιδευτικού προγράμματος ή του VALOR
9. Ασφάλεια και κουλτούρα πρόληψης	Επιτυχής ολοκλήρωση της διαδικτυακής ή δια ζώσης αξιολόγησης, μετά από την ολοκλήρωση αντίστοιχης ενότητας εκπαιδευτικού προγράμματος ή του VALOR
10. Ενσυναίσθηση (Συναισθηματική νοημοσύνη)	Επιτυχής ολοκλήρωση της διαδικτυακής ή δια ζώσης αξιολόγησης, μετά από την ολοκλήρωση αντίστοιχης ενότητας εκπαιδευτικού προγράμματος ή του VALOR
11. Δεξιότητες διαχείρισης συγκρούσεων	Επιτυχής ολοκλήρωση της διαδικτυακής ή δια ζώσης αξιολόγησης, μετά από την ολοκλήρωση αντίστοιχης ενότητας εκπαιδευτικού προγράμματος ή του VALOR

Τεχνικός ανθεκτικής και βιώσιμης γεωργίας

Μαθησιακά αποτελέσματα (πρακτικές δεξιότητες)	Δείκτες
---	---------

1. Δεξιότητες και προσόντα στα ψηφιακά εργαλεία πληροφορικής και επικοινωνιών, στη διαχείριση πληροφοριών και την προστασία προσωπικών δεδομένων	Επιτυχής ολοκλήρωση της διαδικτυακής ή δια ζώσης αξιολόγησης, μετά από την ολοκλήρωση αντίστοιχης ενότητας εκπαιδευτικού προγράμματος ή του VALOR
2. Δημιουργία αυτό-κινήτρου	Επιτυχής ολοκλήρωση της διαδικτυακής ή δια ζώσης αξιολόγησης, μετά από την ολοκλήρωση αντίστοιχης ενότητας εκπαιδευτικού προγράμματος ή του VALOR
3. Δεξιότητες ανάληψης πρωτοβουλιών	Επιτυχής ολοκλήρωση της διαδικτυακής ή δια ζώσης αξιολόγησης, μετά από την ολοκλήρωση αντίστοιχης ενότητας εκπαιδευτικού προγράμματος ή του VALOR
4. Παρατηρητικότητα και αντίληψη	Επιτυχής ολοκλήρωση της διαδικτυακής ή δια ζώσης αξιολόγησης, μετά από την ολοκλήρωση αντίστοιχης ενότητας εκπαιδευτικού προγράμματος ή του VALOR
5. Σχεδιασμός και οργάνωση των δεξιοτήτων εργασίας	Επιτυχής ολοκλήρωση της διαδικτυακής ή δια ζώσης αξιολόγησης, μετά από την ολοκλήρωση αντίστοιχης ενότητας εκπαιδευτικού προγράμματος ή του VALOR
6. Διεξαγωγή ομαδικής εργασίας και συνεργασία	Επιτυχής ολοκλήρωση της διαδικτυακής ή δια ζώσης αξιολόγησης, μετά από την ολοκλήρωση αντίστοιχης ενότητας εκπαιδευτικού προγράμματος ή του VALOR
7. Διαπροσωπικές και επαγγελματικές δεξιότητες επικοινωνίας	Επιτυχής ολοκλήρωση της διαδικτυακής ή δια ζώσης αξιολόγησης, μετά από την ολοκλήρωση αντίστοιχης ενότητας εκπαιδευτικού προγράμματος ή του VALOR
8. Δεξιότητες επίλυσης προβλημάτων	Επιτυχής ολοκλήρωση της διαδικτυακής ή δια ζώσης αξιολόγησης, μετά από την ολοκλήρωση αντίστοιχης ενότητας εκπαιδευτικού προγράμματος ή του VALOR

9. Κριτική σκέψη	Επιτυχής ολοκλήρωση της διαδικτυακής ή δια ζώσης αξιολόγησης, μετά από την ολοκλήρωση αντίστοιχης ενότητας εκπαιδευτικού προγράμματος ή του VALOR
10. Δεξιότητες διαχείρισης πόρων	Επιτυχής ολοκλήρωση της διαδικτυακής ή δια ζώσης αξιολόγησης, μετά από την ολοκλήρωση αντίστοιχης ενότητας εκπαιδευτικού προγράμματος ή του VALOR
11. Ανάπτυξη προσανατολισμού και στρατηγικών επίτευξης	Επιτυχής ολοκλήρωση της διαδικτυακής ή δια ζώσης αξιολόγησης, μετά από την ολοκλήρωση αντίστοιχης ενότητας εκπαιδευτικού προγράμματος ή του VALOR

3.3. Στρατηγικές μάθησης

Το εκπαιδευτικό πρόγραμμα VALOR, είναι ένας Ανοιχτός Εκπαιδευτικός Πόρος-ΑΕΠ (Open Educational Resources-OER) και χρησιμοποιεί παραδοσιακές, συνδυασμένες μεθόδους μάθησης και Ανοιχτά διαδικτυακά μαθήματα επαγγελματικής κατάρτισης (Vocational Open Online Courses-VOOCs) που αποσκοπούν στην εξέταση του προφίλ των ενήλικων εκπαιδευόμενων και, κατά συνέπεια, στην αποφυγή οποιασδήποτε ακαδημαϊκής ή εξαιρετικά επίσημης προσέγγισης. Ωστόσο, η κοινοπραξία του VALOR προτείνει συγκεκριμένες μεθοδολογίες της Τριτοβάθμιας/Ανώτατης εκπαίδευσης που στοχεύουν στην αντιμετώπιση των αναγκών κατάρτισης των ενηλίκων, χρησιμοποιώντας μια ποικιλία μεθόδων και οργάνων διδασκαλίας: Ανοιχτούς Εκπαιδευτικούς Πόρους (OER), συνδυασμένη μάθηση, διαδικτυακά σεμινάρια κ.λπ.

Η κοινοπραξία του έργου VALOR θεωρεί ότι η συνδυασμένη μάθηση ταιριάζει καλύτερα με το προφίλ των ενήλικων εκπαιδευόμενων και των αναγκών τους, καθώς παρέχει ένα ευέλικτο πλαίσιο που συνδυάζει μεθόδους δια ζώσης διδασκαλίας στην τάξη και μεθόδους και δραστηριότητες που πραγματοποιούνται μέσω υπολογιστή. Οι όροι «συνδυασμένη μάθηση», «υβριδική μάθηση», «διδασκαλία μέσω της τεχνολογίας», «διαδικτυακή διδασκαλία» και «μικτή λειτουργία» συχνά χρησιμοποιούνται εναλλακτικά στην ερευνητική βιβλιογραφία.

Μέθοδοι μάθησης και στόχοι	Δείκτες
1. Συνδυασμός θεωρητικών στοιχείων (απόκτηση γνώσεων) και πρακτικής εξάσκησης (απόκτηση δεξιοτήτων και προσόντων)	Συνδυασμός από 60% θεωρία και 40% πρακτική εξάσκηση για το εκπαιδευτικό πρόγραμμα των μάνατζερ Συνδυασμός από 60% θεωρία και 40% πρακτική εξάσκηση για το εκπαιδευτικό πρόγραμμα των εμπειρογνομώνων
2. Μελέτες περίπτωσης βασισμένες σε πραγματικές περιπτώσεις ανθεκτικής γεωργίας	2 μελέτες περίπτωσης σε κάθε εκπαιδευτική ενότητα του VALOR
3. Προσομοιώσεις πραγματικών καθηκόντων/εργασιών σε προστατευόμενες περιοχές	1 προσομοίωση ανά εκπαιδευτική ενότητα VALOR

4. Αναθέσεις συνεργατικών εργασιών ανά μικρές ομάδες ατόμων	2 αναθέσεις συνεργατικών εργασιών ως μέρος της τελικής αξιολόγησης μετά την ολοκλήρωση του εκπαιδευτικού προγράμματος VALOR
5. Αναλύσεις/ αξιολογήσεις πραγματικών περιπτώσεων	20% της μαθησιακής διαδικασίας κάθε εκπαιδευτικής ενότητας του VALOR θα βασίζεται σε ασκήσεις και εργασίες

Η συνδυασμένη μάθηση έχει αποδειχθεί πιο αποτελεσματική από τα δια ζώσης ή τα διαδικτυακά μαθήματα με αποτέλεσμα σημαντικά επίπεδα μαθησιακής επίτευξης. Ο συνδυασμός της ψηφιακής διδασκαλίας και του χρόνου διδασκαλίας πρόσωπο με πρόσωπο επιτρέπει στους εκπαιδευόμενους να εργαστούν μόνοι τους σε νέες ιδέες και στους εκπαιδευτές να αφιερώσουν επιλεκτική προσοχή προκειμένου να καλύψουν τις ανάγκες ορισμένων εκπαιδευόμενων, οι οποίοι μπορεί να χρειάζονται ειδική υποστήριξη. Η συνδυασμένη μάθηση είναι επίσης φθηνότερη από την παραδοσιακή μάθηση στην τάξη. Η συνδυασμένη μάθηση συχνά περιλαμβάνει λογισμικά που επιτρέπουν την αυτόματη συλλογή δεδομένων σχετικά με τους εκπαιδευόμενους και τη μέτρηση της προόδου της μαθησιακής διαδικασίας, παρέχοντας έτσι στιγμιαία ανατροφοδότηση.

Από την άλλη πλευρά, ένα συχνά αναφερόμενο ως μειονέκτημα της συνδυασμένης μάθησης είναι ότι έχει ισχυρή εξάρτηση από τους τεχνικούς πόρους ή τα εργαλεία που χρησιμοποιούνται, τα οποία πρέπει να είναι αξιόπιστα, εύχρηστα και επικαιροποιημένα. Η γνώση πληροφορικής μπορεί να αποτελέσει σημαντικό εμπόδιο για τους εκπαιδευόμενους, κάτι που απαιτεί διαθεσιμότητα τεχνικής υποστήριξης υψηλής ποιότητας. Η ομαδική εργασία θα μπορούσε να είναι μια επιπλέον πρόκληση για τον εκπαιδευτή στο διαδικτυακό περιβάλλον. Επιπλέον, οι εκπαιδευτές θα πρέπει να λάβουν υπόψη το γεγονός ότι έχει παρατηρηθεί ότι η παροχή αποτελεσματικής ανατροφοδότησης είναι πιο χρονοβόρα όταν χρησιμοποιούνται ηλεκτρονικά αντί για έντυπα μέσα για την αξιολόγηση.

3.4. Σύστημα Αξιολόγησης

Η μεθοδολογία αξιολόγησης πρέπει να συμμορφώνεται με τους δείκτες ποιότητας που περιγράφονται από τα επαγγελματικά πρότυπα που ισχύουν στη χώρα όπου πραγματοποιείται η εκπαίδευση. Η συγκεκριμένη μεθοδολογία πρέπει να είναι

προσανατολισμένη στην ομάδα-στόχο, ελκυστική, διαδραστική, εξατομικευμένη και πρακτική. Η μεθοδολογία αξιολόγησης του εκπαιδευτικού προγράμματος VALOR θα επικεντρώνεται στη δυνατότητα μεταφοράς (ευελιξία) στον τομέα της εκπαίδευσης ενηλίκων και θα περιλαμβάνει τα εξής:

1. Καθορισμό συγκεκριμένων πτυχών που σχετίζονται με την ανθεκτική γεωργία και τη βιώσιμη αγροτική καλλιέργεια
2. Καθορισμό ειδικών δεξιοτήτων, ικανοτήτων και προσόντων σε καθέναν από τους συγκεκριμένους τομείς που ορίζονται στο βήμα 1, σχετικά με την αποτελεσματική αντιμετώπιση της πρόκλησης της προστασίας της βιοποικιλότητας
3. Καθορισμό ειδικής διαγνωστικής μεθοδολογίας, συμπεριλαμβανομένης της συνάφειας καθεμιάς από τις πτυχές με την ικανότητα εφαρμογής ανθεκτικής γεωργίας της ομάδας στόχου και κατάλληλων μεθόδων για την ορθή αξιολόγηση με βάση τις βέλτιστες πρακτικές και τις συστάσεις των Ειδικών σε αυτούς τους τομείς.

Συνιστάται η αξιολόγηση να περιλαμβάνει ένα εργαλείο αυτοαξιολόγησης, με στόχο να παρέχει στους αγρότες μια σωστή κατανόηση των απαιτήσεων για την ανθεκτική και βιώσιμη γεωργία, τη συνάφεια της εκπαίδευσης και πώς αυτή μπορεί να αποτελέσει τη βάση για τον προσδιορισμό της καταλληλότερης πορείας κατάρτισης.

Οδηγίες ποιότητας του VALOR για την αναγνώριση, πιστοποίηση και αξιολόγηση (Αξιολόγηση)

Αναγνώριση/πιστοποίηση και αξιολόγηση	Δείκτες
1. Αξιολόγηση των γνώσεων σχετικά με την ανθεκτική γεωργία και την αειφόρο αγροκαλλιέργεια / δεξιότητες που αποκτήθηκαν μετά από κάθε εκπαιδευτική ενότητα	1 διαδικτυακή ή δια ζώσης αξιολόγηση στο τέλος κάθε εκπαιδευτικής ενότητας 1 εργαλείο αξιολόγησης του έργου (διαδικτυακό ή δια ζώσης) στο τέλος κάθε εκπαιδευτικής ενότητας
2. Τελική διαδικασία αξιολόγησης με ανάλυση της ανθεκτικής γεωργίας και ενός πραγματικού σεναρίου βιώσιμης αγροκαλλιέργειας	1 διαδικτυακή ή δια ζώσης διαδικασία αξιολόγησης στο τέλος του εκπαιδευτικού προγράμματος 1 διαδικτυακό ή δια ζώσης εργαλείο αξιολόγησης στο τέλος του εκπαιδευτικού προγράμματος

3. Αναγνώριση της επιτυχημένης εκπαίδευσης VALOR με κριτήριο την πλήρη ολοκλήρωση και επιτυχή απάντηση στο 70% των αξιολογήσεων	Ολοκληρωμένη αυτοματοποιημένη λειτουργία παρακολούθησης της μαθησιακής προόδου και του ποσοστού επιτυχίας των αξιολογήσεων μέσω της διαδικτυακής πλατφόρμας μάθησης
---	---

Το εργαλείο αυτοαξιολόγησης της μεθοδολογίας αξιολόγησης επιτρέπει τη δοκιμή συγκεκριμένων ικανοτήτων και αναγκών των αγροτών και περιλαμβάνει τις ανάγκες τους για δεξιότητες και περαιτέρω ανάπτυξη γνώσεων, καθώς και την επιθυμητή συμπεριφορά και ανάπτυξη κατάλληλης νοοτροπίας. Δεδομένης της ποικιλίας των πλαισίων που υπάρχουν στις διάφορες ευρωπαϊκές χώρες, είναι εξαιρετικά σημαντικό οι εκπαιδευτές να προσδιορίσουν τις πρωτογενείς δεξιότητες των αγροτών και το επίπεδο κατανόηση τους σχετικά με το θέμα της εκπαίδευσης, την υφιστάμενη νοοτροπία τους και τα εσωτερικά τους εμπόδια.

Η μεθοδολογία αξιολόγησης βασίζεται σε ένα μείγμα μεθόδων αξιολόγησης, συμπεριλαμβανομένων διαγωνισμάτων βασισμένων στην πρακτική εξάσκηση. Η αυτοαξιολόγηση παρέχει πολύτιμες πληροφορίες για διάφορα θέματα που σχετίζονται με το περιβάλλον εργασίας των αγροτών. Το αποτέλεσμα της αξιολόγησης είναι η παροχή εκπαίδευσης για τους αγρότες, οποία θα είναι προσαρμοσμένη στις ανάγκες τους ανάλογα με την περιοχή που ζουν και εργάζονται. Επιπλέον, στοχεύει στην ευαισθητοποίηση των αγροτών σχετικά με τις απαιτήσεις της αειφόρου γεωργίας και βιώσιμης αγροκαλλιέργειας και παρέχει προϋποθέσεις βελτίωσης για να υποστηρίξει τους αγρότες να ξεπεράσουν τους περιορισμούς τους.

4. ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ ΚΑΙ ΣΥΣΤΑΣΕΙΣ

4.1. Πως περιγράφουν οι Ευρωπαίοι Ειδικοί το προφίλ του σύγχρονου αγρότη και τις ανάγκες του

Μια εμπειριστατωμένη ανάλυση της ανατροφοδότησης που προέκυψε από το Ερωτηματολόγιο (βλ. Παράρτημα 2) από τη διεθνή ομάδα των Ειδικών του VALOR έδειξε ένα αρκετά ομοιόμορφο ενδιαφέρον για όλα τα θέματα, κάτι που αποτελεί καλή υπόδειξη για τον διαχωρισμό της ομάδας στόχου σε μερικές υποομάδες, καθεμία από τις οποίες θα έχει το δικό της μενού πληροφοριών, δεξιοτήτων και γνώσεων. Συνολικά, απαντήθηκαν και αναλύθηκαν σε αρχείο excel 126 ερωτηματολόγια. Προς το παρόν, ένα δείγμα 50 ερωτηματολογίων επιλέχθηκε τυχαία για να δοκιμάσει έναν αλγόριθμο που θα ταιριάζει καλύτερα την τοποθέτηση του κάθε Ειδικού με μία από τις τέσσερις υποομάδες. Οι ερωτήσεις από το 7 έως το 13 δεν αναφέρονται συγκεκριμένα σε έναν συγκεκριμένο τύπο γεωργίας (με βάση τις καλλιέργειες ή την κτηνοτροφία), αλλά οι απαντήσεις που δόθηκαν στις ανοιχτές ερωτήσεις (1-2, 14-18) μας βοήθησαν να εξετάσουμε ένα είδος εμπειρικής τυπολογίας της ομάδας στόχου.

Το κοινωνικοοικονομικό προφίλ του μέσου αγρότη διαφέρει από χώρα σε χώρα, παρά τα ορισμένα όμοια χαρακτηριστικά κινήτρων. Ένας κοινός παρονομαστής όλων των αγροτών παρέχεται από τις απαντήσεις στις δύο πρώτες ερωτήσεις, σχετικά με τα πλεονεκτήματα του να είσαι αγρότης και τις τοπικές συνέργειες. Οι περισσότεροι από τους ερωτηθέντες, εκτός από ορισμένους Ειδικούς από τη Ρουμανία, οι οποίοι είναι ειδικοί στην προστασία του περιβάλλοντος και όχι στη γεωργία, διαπίστωσαν ότι μια βαθιά αίσθηση ιδιοκτησίας, οι ισχυρές σχέσεις με τους αγαπημένους τους και η ασφάλεια και η ποιότητα των τροφίμων είναι οι πιο σημαντικοί δεσμοί των αγροτών με την πατρίδα τους. Όσον αφορά τις συνέργειες, δεν προκαλεί έκπληξη, ότι πολλοί ερωτηθέντες ανέφεραν τα

αρωματικά φυτά και την καπνοπαραγωγή ως τις αόρατες συνδέσεις μεταξύ προστατευόμενων περιοχών, τοπικών δήμων και αγροτών.

Λαμβάνοντας υπόψη τις προαναφερόμενες παραδοχές, μπορούμε να συμπεράνουμε ότι τα ακόλουθα τέσσερα προφίλ αγροτών θα μπορούσαν να επωφεληθούν από την εκπαίδευση:

1) ο **«ευτυχισμένος αγρότης»**: αρκετά ικανοποιημένος με την ευημερία του / της, καλά εκπαιδευμένος σε ό, τι συμβαίνει σε ολόκληρη την Ευρώπη, που ενδιαφέρεται περισσότερο για καινοτομίες και όχι για γνώσεις σε βασικό επίπεδο. Ο αγρότης αυτού του επαγγελματικού προφίλ είναι εξαιρετικός στη βιολογική γεωργία και το ίδιο θέλει να βελτιώσει και τη δική του οικονομική βιωσιμότητα. Επομένως, είναι διατεθειμένος να μετακινηθεί λίγο από την καθαρή βιολογική γεωργία στην εντατική αγροκαλλιέργεια, όχι με την έννοια της αγοράς εξοπλισμού τελευταίας τεχνολογίας, αλλά με την επεξεργασία των διαθέσιμων πληροφοριών με ουσιαστικό τρόπο: πώς να κάνει χρήση των κλιματολογικών πληροφοριών, των συνθηκών του εδάφους, ποια είναι τα ανθεκτικά είδη κ.λπ. Αυτό το προφίλ δεν ενδιαφέρεται ιδιαίτερα για την εκτροφή ζώων, αλλά κυρίως για τη βιολογική γεωργία.

2) ο **«άπληστος αλλά χωρίς πειραματισμούς» αγρότης**: ενδιαφέρεται για όλες τις καινοτομίες που υπάρχουν σε οποιαδήποτε αγροτική εκμετάλλευση (κανονική, εντατική ή οργανική). Είναι αυτοί που επέλεξαν τα περισσότερα κουτιά, συμπεριλαμβανομένων εκείνων που προσπεράστηκαν από τους περισσότερους. Αυτοί είναι νεοεισερχόμενοι στην επιχείρηση, δεν έχουν ακόμη αντιμετωπίσει τις πραγματικές προκλήσεις που παρεμποδίζουν τη γεωργία και την εκτροφή ζώων, αλλά είναι ενθουσιώδεις στο να μάθουν στην πράξη. Έχουν την τάση να υπερεκτιμούν τη δύναμη της διαχείρισης προστατευόμενων περιοχών.

3) ο «ανθεκτικός και αγωνιζόμενος» αγρότης: αυτός που συνδέεται κυρίως με την οικογενειακή γη. Είναι καλά εκπαιδευμένος

και ενημερωμένος, αλλά λίγο σκεπτικός σχετικά με τις τεχνολογίες αιχμής. Πολύ συχνά είναι αντιμέτωπος με οικονομικές δυσκολίες και δυσανάλογες κανονιστικές απαιτήσεις και γι' αυτό δεν θέλει να δοκιμάσει νέες «συνταγές», αλλά χρειάζεται περισσότερη αυτοπεποίθηση σε αυτό που ήδη κάνει. Γι' αυτό ενδιαφέρεται περισσότερο για νέους κανονισμούς και νέους οικονομικούς πόρους παρά για τεχνικές. Οι λίστες Καλών Πρακτικών δεν τους είναι

τόσο χρήσιμες, αλλά χρειάζονται νέες διασυνδέσεις με τις ενώσεις αγροτών που έχουν τα ίδια πολιτικά συμφέροντα. Δεν αποτελεί έκπληξη το γεγονός ότι οι κοινωνικές δεξιότητες τους είναι πιο χρήσιμες από τις τεχνικές και τα θέματα που εστιάζουν αποκλειστικά στη γεωργία. Οι δεσμοί τους με τις διοικήσεις των πάρκων πρέπει να ενισχυθούν και πρέπει να είναι καλύτερα ενημερωμένοι σχετικά με τις διαδικασίες απόκτησης πιστοποίησης βιολογικής καλλιέργειας, όπου αυτή ισχύει.

4) ο «μοναχικός βοσκός»: προσκολλάται σε όλα τα ζώα και ενδιαφέρεται κυρίως για την κτηνοτροφία και την εκτροφή. Νέα είδη ζωοτροφών, ευέλικτα στο σχεδιασμό τους, νέα σχήματα εναλλαγής καλλιεργειών, εξοικονόμηση

Universitatea
Ștefan cel Mare
Suceava

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

νερού και καινοτομίες στην κτηνιατρική (παρόλο που αυτές οι ερωτήσεις έλειπαν από το ερωτηματολόγιο, επέλεξαν την απάντηση που θεωρούσαν ότι ήταν κοντά σε αυτό που πραγματικά ήθελαν , μεταφέρεται από τις απαντήσεις που δόθηκαν στις ερωτήσεις 14-18).

Βραχυπρόθεσμα οφέλη του εκπαιδευτικού προγράμματος VALOR:

- ❖ πρόσβαση σε νέα περιεχόμενα και προγράμματα σπουδών που σχετίζονται με τη βιοποικιλότητα και τη βιο-οικονομία
- ❖ πρόσβαση σε ευρωπαϊκά δίκτυα αριστείας, όπου η συνεργασία έχει μεγάλη προστιθέμενη αξία
- ❖ καινοτόμα εργαλεία μάθησης αφιερωμένα στην εκπαίδευση ενηλίκων
- ❖ συνεργασία με εθνικά πάρκα και άλλους σχετικούς φορείς.

Μακροπρόθεσμα οφέλη του εκπαιδευτικού προγράμματος VALOR:

- ❖ δημιουργία μακροπρόθεσμων συνεργιών με αρχές, επιχειρήσεις και ενδιαφερόμενους φορείς
- ❖ ευαισθητοποίηση σχετικά με τη διατήρηση των παραδοσιακών γνώσεων και μεθόδων και του οικονομικού τους αντίκτυπου στις εμπλεκόμενες περιοχές.
- ❖ ενίσχυση της γεωργικής επιχειρηματικότητας σε προστατευόμενες περιοχές
- ❖ αύξηση της διάδοσης των δεξιοτήτων και ικανοτήτων ανθεκτικής και βιώσιμης γεωργίας
- ❖ συμβολή στην ενίσχυση των ευκαιριών απασχόλησης για τις τοπικές κοινότητες.

4.2 Αγρο-οικολογία και Σύγχρονες Προκλήσεις στην Ευρώπη

Η συλλογή 40 Καλών Πρακτικών από την Ιταλία, την Ελλάδα, τη Γερμανία, τη Ρουμανία, την Τουρκία, την Ισπανία και την Κύπρο, αναδεικνύει επιτυχημένα παραδείγματα και εφαρμογές ανθεκτικής και βιώσιμης γεωργίας.

Οι πραγματικές επιχειρηματικές πρωτοβουλίες που εφαρμόστηκαν στις παραπάνω χώρες αντιμετωπίζουν τις εγχώριες προκλήσεις και δυσκολίες χρησιμοποιώντας διαδικασίες σύμφωνες με τις αρχές της Αγροοικολογίας. Για κάθε μία από τις Καλές Πρακτικές, οι πρωτοβουλίες που εφαρμόζονται αντανakλούν σύγχρονες ανάγκες και απαιτήσεις, σε μια προσπάθεια να αντιμετωπιστούν σύγχρονες προσκλήσεις μέσω των αρχών της Αγρο-οικολογίας. Η συλλογή αυτή έχει ως στόχο να εμπνεύσει και να καθοδηγήσει όποιον ενδιαφέρεται για τη βιώσιμη και ανθεκτική γεωργία, για νέες ευκαιρίες απασχόλησης σε επίπεδο τοπικών κοινωνιών, αλλά και για τη βιοοικονομία.

Για κάθε διακριτό παράδειγμα, παρουσιάζεται η εμπλοκή από τοπικό δίκτυο υποστηρικτικών οργανισμών, παρέχοντας έτσι μια επισκόπηση του πιθανού μηχανισμού που θα πρέπει να δημιουργηθεί, με στόχο την επιτυχή επίλυση παρόμοιων προκλήσεων.

Οι Καλές Πρακτικές του VALOR αντιπροσωπεύουν ιστορίες επιτυχίας που έχουν δοκιμαστεί και εφαρμοστεί στις χώρες που συμμετέχουν ως εταίροι στο έργο. Υπό αυτό το πρίσμα, ακολουθεί μια επισκόπηση αυτών συνοδευόμενη από τις προκλήσεις που εντοπίστηκαν κατά την προσπάθεια εφαρμογής, λύσεις, και τα παραγόμενα αποτελέσματα.

P1 PNGSL - ENTE PARCO NAZIONALE DEL GRAN SASSO E MONTI DELLA LAGA (Gran Sasso-Laga National Park), Ιταλία

1. Δημιουργία δικτύου αγροτών για την ανάκτηση αρχέγονων καλλιεργητικών πρακτικών
2. Κανόνες πιστοποίησης/επιβράβευσης γεωργικών προϊόντων
3. Ανάκτηση και ενίσχυση αρχέγονων καλλιεργητικών πρακτικών – η περίπτωση της πατάτας Turquoise
4. Έμπειροι καλλιεργητές και νεολαία μαζί - Το έργο "Όσπρια & Λαχανικά"
5. Δημιουργία πιστοποιημένης αλυσίδας εφοδιασμού του Πάρκου «Pollen»

P2 ONPMA- Φορέας Διαχείρισης Εθνικού Δρυμού Ολύμπου, Ελλάδα

1. Βιολογική καλλιέργεια αμπελώνων και καινοτόμος οινοποίηση στους πρόποδες του Ολύμπου
2. Παραγωγή σπόρων & Βιολογική καλλιέργεια τσαγιού Ολύμπου, στις οποίες ακολουθούνται καινοτόμες μέθοδοι επεξεργασίας και συσκευασίας, σε κάθετη μονάδα παραγωγής, ακριβώς κάτω από το όρος Όλυμπος
3. Ελαιοτριβείο: τυποποίηση και εμφιάλωση Εξαιρετικά Παρθένου Ελαιόλαδου με αυτοματοποιημένη γραμμή παραγωγής – Ελαιώνες υπό καθεστώς Ολοκληρωμένης Διαχείρισης στη σκιά του Ολύμπου
4. Καλλιέργεια, παραγωγή, τυποποίηση και εμπορία κερασιών από τον Αγροτικό Συνεταιρισμό Ράχης Πιερίας με γνώμονα την Ολοκληρωμένη Διαχείριση Καλλιεργειών

P3 NSWMN- NATURPARK SCHWARZWALD MITTE/NORD E.V (Nature Park Black Forest Central-North), Γερμανία

1. Η αγορά του Εθνικού Πάρκου (η αγορά των αγροτών)
2. Οι απαγορεύσεις της αγοράς του Εθνικού Πάρκου
3. Το μονοπάτι πεζοπορίας: Obstbrennerweg
4. Τα πανηγύρια του Εθνικού Πάρκου με διαλεκτά προϊόντα
5. Το μεσημεριανό στις φάρμες του πάρκου
6. Ανθισμένο Πάρκο

P4 UTH – ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ (Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας), Ελλάδα

1. Ορθολογική χρήση ενέργειας σε θερμοκήπια της Μεσογείου
2. Άρδευση ακρίβειας σε θερμοκήπια της Μεσογείου
3. Διαχείριση και έλεγχος υδροπονικών συστημάτων θερμοκηπίων
4. Περιβαλλοντικός έλεγχος σε θερμοκήπια της Μεσογείου
5. Περιβαλλοντικός έλεγχος σε σταβλικές εγκαταστάσεις

P5 USV – UNIVERSITATEA ȘTEFAN CEL MARE DIN SUCEAVA (University Ștefan cel Mare), Ρουμανία

1. Καλλιεργώντας «ασφαλές» φαγητό στην αυλή μας
2. Δημιουργία βοτανικού κήπου και παροχή εκπαίδευσης σε νέους αγρότες
3. Ένας νέος αγρότης επενδύει σε μελίτσια
4. Παραγωγή μπρικέτας στο ECODOMANI
5. Γαλακτοκομική φάρμα με βιοαέριο
6. Ανάπτυξη και εκσυγχρονισμός μιας κτηνοτροφικής φάρμας

P6 MAKRO – MAKRO YONETIM GELISTIRME DANISMANLIK LTD (MAKRO Management Development Consulting Company), Τουρκία

1. Ο Συνεταιρισμός Παραγωγών και κτηνοτρόφων της Περιφέρειας Ανατολίας (DOGTARBESBİR)
2. Οργανικά / Φυσικά αποξηραμένα φρούτα και ξηροί καρποί, και κατεψυγμένα φρούτα
3. Ο Συνεταιρισμός Αγροτικής γεωργίας της Καππαδοκίας
4. Το γεωργικό αγρόκτημα έρευνας, εφαρμογής και παραγωγής του πανεπιστημίου Ege

P7 CTFC - CONSORCI CENTRE DE CIENCIA I TECNOLOGIA FORESTAL DE CATALUNYA (Forest Science and Technology Centre of Catalonia), Ισπανία

1. Ορθές πρακτικές για τους παραγωγούς αρωματικών φυτών και προϊόντων

2. Κώδικας βέλτιστων πρακτικών για την οργάνωση και διεξαγωγή αγώνων και ορειβασίας
3. Περίληψη ορθών πρακτικών της γεωργία στην Καταλονία
4. Memoria 2018 (in Catalan – info in English needed)
5. PARQUE NACIONAL DE AIGÜESTORTES I ESTANY DE SANT MAURICI

P8 SYNTHESIS - Synthesis Center for Research and Education Ltd, **Κύπρος**

1. Οικοφύση
2. Το αγρόκτημα «Υγεία»
3. Σηροτροφία
4. Ατλας της γύρης των μελισσοκομικών φυτών της Κύπρου
5. Ο Κήπος της Κίκα

P9 INTEGRA - Integra Filder e.V., **Γερμανία**

1. Το αγρόκτημα αειφόρου γεωργίας SEKEM
2. Οικολογική γεωργία: Οι επτά αρχές ενός συστήματος διατροφής που έχει τους ανθρώπους στην καρδιά του
3. Ανθεκτική βιώσιμη γεωργία (από την Greenpeace Germany)
4. Κέντρο οικολογικής γεωργίας στο πανεπιστήμιο Hohenheim
5. Το σπίτι του δάσους (Haus des Waldes)

5. Βιβλιογραφικές αναφορές

- Adger, W. N. (2000) 'Social and ecological resilience: are they related?', *Progress in Human Geography*. SAGE Publications Ltd, 24(3), pp. 347–364. doi: 10.1191/030913200701540465.
- Graham, C. R. (2006) 'Blended learning systems', *The handbook of blended learning: Global perspectives, local designs*. Pfeiffer San Francisco, CA, pp. 3–21.
- Schmid, O. and Knutti, S. (2012) 'Outcome-oriented approaches for regulating animal welfare in organic farming', *Producing and Reproducing Farming Systems. New Modes of Organisation for Sustainable Food Systems of Tomorrow*.
- Valiathan, P. (2002) 'Blended learning models', *Learning circuits*, 3(8), pp. 50–59.
- Whitworth, A. (2006) 'Communicative competence in the information age: Towards a critical theory of information literacy education', *Innovation in Teaching and Learning in Information and Computer Sciences*. Taylor & Francis, 5(1), pp. 1–13.
- Yadav, D. S. et al. (2013) 'Assessing the training needs of agricultural extension workers about organic farming in the North-Western Himalayas', *Journal of Organic Systems*. *Journal of Organic Systems*, 8(1), pp. 17–27.
- Yang, L.-H. et al. (2014) 'Evaluating team-based, lecture-based, and hybrid learning methods for neurology clerkship in China: a method-comparison study', *BMC medical education*. Springer, 14(1), p. 98.
- Yigit, T. et al. (2014) 'Evaluation of blended learning approach in computer engineering education', *Procedia-Social and Behavioral Sciences*. Elsevier, 141, pp. 807–812.
- Mitchell, A., &Honore, S. (2007). Criteria for successful blended learning. *Industrial and Commercial Training*, 39(3), 143–148
- Allen, E., & Seaman, J. (2006). Making the grade: Online education in the United States.

6. Λεξικό Όρων

Ανθεκτικότητα	Η δυνατότητα ενός οικοσυστήματος να επανέρχεται στη βασική του δομή και λειτουργία μετά από μια διαταραχή που μπορεί να προέρχεται από κλιματικές, βιολογικές ή κοινωνικό-οικονομικές συνθήκες.
Κοινωνική ανθεκτικότητα	“Η ικανότητα ομάδων ή κοινοτήτων να αντιμετωπίζουν εξωτερικές πιέσεις και διαταραχές ως αποτέλεσμα κοινωνικών, πολιτικών και περιβαλλοντικών αλλαγών” (Adger, 2000).
Συνδυασμένη μάθηση	Μια εκπαιδευτική προσέγγιση που συνδυάζει διαδικτυακό εκπαιδευτικό υλικό και ευκαιρίες αλληλεπίδρασης με παραδοσιακές μεθόδους στην τάξη. Απαιτεί τη φυσική παρουσία τόσο του δασκάλου όσο και του μαθητή, επιτρέποντας την προσαρμογή χρόνου και ρυθμού διδασκαλίας. Η Συνδυασμένη μάθηση χρησιμοποιείται επίσης στην κατάρτιση και ανάπτυξη επαγγελματικών δεξιοτήτων. Ο όρος Συνδυασμένη μάθηση χρησιμοποιείται στην εκπαίδευση για να περιγράψει ένα τρόπο διδασκαλίας που συνδυάζει τη χρήση τεχνολογίας και διαδικτυακών εκπαιδευτικών ασκήσεων ή υλικού για να βοηθήσει στην τάξη, ενώ παράλληλα περιλαμβάνει τις αρχές και πρακτικές της «παραδοσιακής» διδασκαλίας.
Υβριδική εκπαίδευση	Η υβριδική εκπαίδευση αναφέρεται στην παροχή προγραμμάτων εκπαίδευσης που συνδυάζουν παραδοσιακό χώρο διδασκαλίας και εκπαιδευτικές δραστηριότητες από απόσταση με την υποστήριξη της τεχνολογίας. Η ένωση για τη διαδικτυακή εκπαίδευση (Online Learning Consortium) έχει κατατάξει τα διαδικτυακά εκπαιδευτικά περιβάλλοντα με βάση το περιεχόμενο και τις δραστηριότητες που παραδίδονται στο Διαδίκτυο: (1) διαδικτυακά μαθήματα (1-29%) · (2) μικτά / υβριδικά μαθήματα (30–79%) και (3) διαδικτυακά μαθήματα (> 80%).
Βιώσιμη ανάπτυξη	Στο πλαίσιο του VALOR: ένα σύνολο γεωργικών και κτηνοτροφικών πρακτικών που αξιοποιούν και χρησιμοποιούν φυσικά και τοπικά, μονάδες πρώτης ύλης προκειμένου να παράγουν προϊόντα με χαμηλές περιβαλλοντικές επιπτώσεις

	Σε ένα ευρύτερο πλαίσιο: η οικονομική ανάπτυξη που σχεδιάζεται και υλοποιείται λαμβάνοντας υπόψη την προστασία του περιβάλλοντος και τη βιωσιμότητα.
Οργανική / Βιολογική Γεωργία	Ένα αγροτικό σύστημα που δημιουργήθηκε στις αρχές του 20ού αιώνα. Η βιολογική γεωργία προωθεί τεχνολογικά μέσα που βρίσκονται κοντά στη φύση, απουσία χημικών ενώσεων, λιπασμάτων, φυτοφάρμακων και λοιπών επιβλαβών παραγόντων.
Φυτά-Δείκτες ενδεχόμενης παρουσίας ειδών- εισβολέων	Είδη φυτών που αποτρέπουν τη φυσική εξάπλωση εντόμων ή μυκήτων σε άλλα καλλιεργημένα φυτά
Βιολογικός έλεγχος παρασίτων	Μείωση και έλεγχος των πληθυσμών των παρασίτων από φυσικούς εχθρούς (θηρευτές, παρασιτοειδή και παθογόνα).
Περιορισμένη άροση	Γεωργική τεχνική η οποία περιορίζει την υποβάθμιση και πίεση του εδάφους μέσω της άροσης. Διατηρεί τη δομή του ανώτερου εδάφους που καθορίζει την υδατοϊκανότητα του εδάφους, την διεισδυτική ικανότητα του ριζικού συστήματος νέων φυτών.
VOOC	Επαγγελματικό ανοιχτό διαδικτυακό μάθημα